

Załącznik
do uchwały Nr VIII/.../19
Rady Gminy Wilczęta
z dnia ... grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII w 2020 roku
w GMINIE WILCZĘTA**

PROJEKT-26.11.2019-

Podstawą prawną do podejmowania działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277), której art. 4¹ stanowi, że:

„Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie profilaktycznych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz. U. z 2019, poz. 852 z późn.zm).

Obowiązek corocznego uchwalania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, stanowiącego część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

WSTĘP

Spośród wielu problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z nadużywaniem alkoholu mają szczególne znaczenie.

Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Nadmierna konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne, zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą społeczność, rodziny. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócanie porządku publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Prowadzi do degradacji życia psychicznego, moralnego i duchowego. Zaburza więzi interpersonalne oraz uniemożliwia normalne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie.

Szkody spowodowane przez alkohol często są nieodwracalne, jednak można im zapobiegać poprzez działania profilaktyczne.

Rozdział I Cel programu.

Głównym celem programu jest profilaktyka wśród dzieci i młodzieży oraz zapobieganie powstawaniu nowych zjawisk alkoholowych i narkomanii.

Cele szczegółowe:

- Promocja zdrowego trybu życia.

- Skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom.
- Profesjonalna pomoc terapeutyczno-profilaktyczna.

ROZDZIAŁ II

Diagnoza środowiska lokalnego.

Diagnozę sporządzono na podstawie danych uzyskanych z GKRPA, GOPS i szkół.

1. Rynek napojów alkoholowych na terenie gminy.

Uchwałą Rady Gminy w Wilczęta z dnia 28 września 2018 r. Nr XXX/212/18 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Wilczęta ustalono 30 zezwoleń zawierających do 4,5 % alkoholu i piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 10 zezwoleń w miejscu sprzedaży (punkty gastronomiczne), 25 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18 % poza miejscem sprzedaży i 5 w miejscu sprzedaży oraz ustalono 15 zezwoleń zawierających powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży i 5 zezwoleń w miejscu sprzedaży.

Stan wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach handlowych (sklepy) i gastronomicznych na dzień 30.10.2019r :

- zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % oraz piwo posiadało – **10** sklepów,
- zezwolenia powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu - posiadało **7** sklepów,
- zezwolenia powyżej 18 % zawartości alkoholu - posiadało **6** sklepów.

W gastronomii;

- zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% alkoholu oraz piwa – o lokali gastronomicznych,
- od 4,5% do 18% zawartości alkoholu i powyżej 18 % zawartości alkoholu - **1** lokal gastronomiczny.

Z przedstawionych danych wynika, że najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym jest piwo i wino.

2. Pomoc rodzinom, w których występują problemy alkoholowe:

- ogólna liczba korzystających z pomocy materialnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wyniosła - w roku 2016r. - **21** rodzin, w roku 2017 - **35** rodzin, w roku 2018 – **29** rodzin, a na koniec października 2019 r. - **26** rodzin.

3. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016 r. wpłynęło **35** wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, w 2017r. - **42** wnioski, w 2018 – **24** wnioski, a do końca października 2019r. - **4** wnioski.

W roku 2016 wysłano **2** wnioski do Sądu o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe, **1** osoba skorzystała dobrowolnie z leczenia stacjonarnego, w roku 2017 wysłano **5** wniosków do Sądu o przymusowe leczenie, **2** osoby dobrowolnie skorzystały z leczenia stacjonarnego, w 2018 r. skierowano **1** wniosek do sądu o zastosowanie leczenia przymusowego, **2 osoby** skierowano na badanie przez biegłych sądowych celem uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia i podjęcia dalszych czynności, **6** osób dobrowolnie podjęło się leczenia odwykowego, a w 2019 r. na koniec października do sądu skierowano wnioski wobec **7** osób, **6** osób dobrowolnie podjęło się leczenia odwykowego.

W Punkcie Konsultacyjnym w Wilczętach w roku 2016 udzielono porad **72** osobom, w roku 2017- **75** osobom, w 2018 roku - **12** osobom, na koniec października 2019 r – **11** osobom.

4. Wyniki ankiety przeprowadzonej w Szkole Podstawowej w Nowicy.

Ankietowanych było 54 uczniów w wieku 12-16 lat – w listopadzie 2018 roku.

Pytanie: **Ile miałeś lat, kiedy po raz pierwszy napiłeś/aś się jakiegokolwiek alkoholu?**

9 lat - odpowiedziała 1 osoba

10 lat - 2 osoby
11 lat - 2 osoby,
12 lat - 1 osoba,
13 lat - 3 osoby,
14 lat - 1 osoba,
nie pamiętam - 20 osób
nigdy nie piłem/am alkoholu - 21 osób.

Pytanie: **Ile razy zdarzyło ci się pić jakiś alkohol?**

8 osób wpisało cyfrowo - 1, 2, 5, 10 razy
ani razu - odpowiedziało 25 osób
nie pamiętam - odpowiedziało 22 osoby

Pytanie: **Jaki alkohol pijesz najczęściej?**

piwo - odpowiedziało 13 osób
tanie wino owocowe - 0
wódka - 7 osób
wino markowe - 4 osoby
nigdy nie piję - 29 osób

Pytanie: **Czy kiedykolwiek kupiłeś/aś samodzielnie w sklepie alkohol?**

Tak - odpowiedziało 5 osób
Nie - 49 osób

Pytanie: **Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się „wyskoczyć na piwo” podczas przerwy w szkole?**

Nie - odpowiedziało 53 osoby
Tak - 0 osób

Pytanie: **Ile razy zdarzyło ci się upić?**

1 - odpowiedziały 3 osoby, 3 - 2 osoby, 5 - 1 osoba,
ani razu - 39 osób
nie pamiętam - 6 osób

Pytanie: **Gdzie ostatni raz piłeś/aś alkohol?**

w swoim domu - odpowiedziało 7 osób
w domu u kogoś - 9 osób
w dyskotecie - 2 osoby
w szkole - 0
inne (na ulicy, w parku, na plaży, itp) - 11 osób

Pytanie: **Gdy piłeś/aś alkohol, to z kim?**

z kolegą/koleżanką - odpowiedziało 19 osób
z rodzicami - 3 osoby
z innymi dorosłymi osobami - 4 osoby
sam/sama - 3 osoby

Pytanie: **Czy Twoim zdaniem alkohol zawarty w piwie, w porównaniu z alkoholem zawartym w wódce, jest?**

mniej szkodliwy - odpowiedziało 8 osób
tak samo szkodliwy - 19 osób
bardziej szkodliwy - 3 osoby
nie wiem - 21 osób

Pytanie: **Czy kiedykolwiek w swoim życiu byłeś/aś świadkiem przykrej sytuacji spowodowanej przez picie alkoholu, o której trudno Ci zapomnieć?**

Tak - odpowiedziało 18 osób
Nie - 33 osoby

Pytanie: **Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się pić alkohol na terenie szkoły lub na szkolnym podwórku?**

Tak - odpowiedziało **3** osoby

Nie - **46** osób

Pytanie: **Czy zdarzyło Ci się zażyć któryś z niżej wymienionych środków odurzających?**

marihuana - **0**

substancje wziewne (np. Kleje) - **1 osoba**

amfetamina - **1**

kokaina - **1**

heroina - **1**

Ecstasy - **1**

grzyby halucynogenne - **1**

narkotyki wstrzykiwane igłą lub strzykawką - **1**

polska heroina tzw. Kompot - **1**

alkohol razem z którymś z wymienionych wyżej środków - **4**

Pytanie: **Skąd wzięłeś/ęłaś te substancje?**

od starszego rodzeństwa - **1**

od starszego kolegi/koleżanki - **1**

od młodszego kolegi/koleżanki

od osoby obcej - **2**

dostałem od jednego z rodziców - **1**

z domu bez wiedzy rodziców

kupiłem: podkreśl: od znajomej osoby, od obcej osoby - **2**

inne źródła - **1** osoba wskazała boisko

Pytanie: **Czy palisz papierosy?**

Nie - odpowiedziało **45** osób

Tak - **7** osób

Pytanie: **Jeśli tak, to ile dziennie? wpiszsztuk**

40 sztuk dziennie - odpowiedziała **1** osoba

15 sztuk dziennie - **2** osoby

4 sztuki - **1** osoba

3 sztuki - **1** osoba

Pytanie: **Czy brałeś/aś udział w zajęciach w szkole, na których poruszano problemy?**

picia alkoholu - odpowiedziało **30** osób

brania narkotyków - **31** osób

palenia tytoniu - **24** osoby.

Praktycznie 46,30 % uczniów spośród ankietowanych podało, że w ogóle nie piło alkoholu. Jednak aż 14,55 % ankietowanej młodzieży miało styczność z alkoholem, w tym z wódką. Ankietowani w większości zdają sobie sprawę ze szkodliwości picia alkoholu, jednak sięgają po niego. Stąd wniosek, że nadal alkohol stanowi poważny problem społeczny nie tylko wśród dorosłych, ale niestety również wśród młodzieży.

5. Poważnym zagrożeniem występującym wśród młodzieży są również narkotyki. Szkody związane z używaniem i nadużywaniem środków psychoaktywnych są o wiele większe niż szkody związane z nadużywaniem alkoholu. W ostatnich latach obserwuje się wzrost ilości młodych osób sięgających po narkotyki. Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że choć w pojedynczych przypadkach, ale niestety młodzież zażywa narkotyki i posiada dostęp do narkotyków.

W związku z powyższym w realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii należy podjąć działania profilaktyczne oraz zapobieganie powstawaniu nowych zjawisk alkoholowych i narkomanii.

ROZDZIAŁ III

Zadania do realizacji.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii i osób zagrożonych uzależnieniem;

1. Kontynuacja pracy Punktu Konsultacyjnego Terapii Uzależnień.
2. Motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia.
3. Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu.
4. Rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej udzielenie informacji o możliwościach uzyskania pomocy.
5. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe.
6. Pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu.
7. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, czasopism) na potrzeby GKRPA, szkół i świetlic.
8. Kontynuacja programów edukacyjnych w szkołach.
9. Organizowanie wypoczynku letniego (kolonie letnie) dzieciom szczególnie zagrożonym uzależnieniem (alkohol, narkotyki).
10. Organizacja festynów wiejskich i rodzinnych, konkursów, warsztatów dla społeczeństwa i młodzieży.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.;
 - przyjęcie zgłoszenia/wniosku w przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
 - wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie, pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań lub poddania się leczeniu odwykowemu.
 - skierowanie osoby na badanie biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych ,
 - złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do właściwego sądu.
2. Organizowanie dla dzieci różnych form wypoczynku letniego /półkolonie/ i zimowego.
3. Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych w świetlicach.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie profilaktycznych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Wspieranie i przeprowadzenie programów i warsztatów profilaktycznych o tematyce profilaktycznej.
2. Organizacja i realizacja lokalnych działań profilaktycznych takich jak; imprezy profilaktyczno-sportowe, festyny, organizowane święta okolicznościowe przez świetlice i szkoły, organizacja konkursów z nagrodami.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Współpraca z profesjonalnymi instytucjami służącymi rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
2. Współpraca z sądem w sprawie kierowania na obowiązkowe leczenie, koordynacja działań z kuratorami sądowymi oraz policją.

Zadanie 5.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podjęmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym.
2. Występowanie przed Sądem w roli oskarżyciela publicznego.
3. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.
4. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
5. Udział w szkoleniach i konferencjach członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, zespołu interdyscyplinarnego w zakresie uzależnień i profilaktyki oraz zagadnień związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

ROZDZIAŁ IV

Zasady finansowania programu i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

1. Ustala się zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilczętach za udział w posiedzeniach Komisji otrzymują wynagrodzenie w formie (ryczałt za miesiąc pracy), bez względu na ilość posiedzeń w ciągu miesiąca.
 - 1) Przewodniczący Komisji – 150 zł brutto;
 - 2) Zastępca Przewodniczącego Komisji – 100 zł brutto;
 - 3) Sekretarz Komisji – 120 zł brutto;
 - 4) Członek Komisji – 100 zł brutto.
3. Przy podróżach poza teren Gminy członkom komisji skierowanym na szkolenia przysługuje zwrot kosztów według zasad obowiązujących przy podróżach na terenie kraju. Polecenie każdego wyjazdu dla członka komisji podpisuje przewodniczący, a dla przewodniczącego Wójt Gminy.